

**НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОЦЕНКАТА, ПЛАНИРАНЕТО, РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО И
РАЗХОДВАНЕТО НА СРЕДСТВАТА ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ПРИСЪЩАТА НА
ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА НАУЧНА ИЛИ ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ**

В сила от 01.01.2017 г.
Приета с ПМС № 233 от 10.09.2016 г.

**Раздел I.
Общи положения**

Чл. 1. (1) Тази наредба определя условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата, предоставяни целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност, както и свързаните с нея дейности, регламентирани в правилника на съответното държавно висше училище.

(2) Академичният съвет на всяко държавно висше училище, на което са предоставени средства от държавния бюджет за присъщата научна или художественотворческа дейност, определя размера на средствата, които ще се изразходват за присъщата научна или художественотворческа дейност и за издаване на научни трудове.

Раздел II.

**Оценка, планиране и предоставяне на средствата, отпускани целево от
държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна
или художественотворческа дейност**

Чл. 2. (1) Планирането на средствата за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност се извършва в рамките на сроковете за съставяне на държавния бюджет въз основа на средната оценка от постигнатите резултати от научната или художественотворческата дейност от всяко държавно висше училище за предходните три години.

(2) Оценката на резултатите от научната или художественотворческата дейност по ал. 1 се извършва на основата на наукометрични показатели или показатели за художественотворчески постижения съгласно приложение № 1.

(3) Оценката се извършва от Министерството на образованието и науката.

Чл. 3. В срок до 31 март на текущата година ректорът или определен от него заместник-ректор на държавното висше училище предоставя на министъра на образованието и науката годишен отчет за предходната година, изготвен в съответствие с критериите съгласно приложение № 2.

Чл. 4. В срок до 31 юли на текущата година ректорът или определен от него заместник-ректор на държавното висше училище представя на министъра на образованието и науката шестмесечен отчет, който включва информация за:

1. целите, дейностите и размера на финансирането на одобрените проекти или на допълнителните споразумения за съответната година;
2. напредъка на изпълнението на финансираните проекти;
3. изразходваните средства по одобрени проекти.

Чл. 5. (1) За представен годишен отчет извън определения в чл. 3 срок, но не по-късно от 15 април на текущата година, годишният размер на средствата за научна или художественотворческа дейност, определен след извършената оценка съгласно чл. 2, ал. 2, се намалява с 10 на сто.

(2) Държавните висши училища, които не са представили годишния си отчет в срока по ал. 1, не получават средства от държавния бюджет за присъщата им научна или художественотворческа дейност.

(3) За непредставен шестмесечен отчет в срока по чл. 4 остатъкът от средствата за научна или художественотворческа дейност се намалява с 5 на сто.

(4) Освободените средства в резултат на извършените промени по ал. 1, 2 и 3 се разпределят пропорционално между държавните висши училища, представили в срок отчетите си съгласно определените им средства за научна или художественотворческа дейност за съответната година.

Чл. 6. (1) В срок до 30 април на текущата година министърът на образованието и науката въз основа на оценката по чл. 2, ал. 2 изплаща 70 на сто от средствата за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност.

(2) В срок до 30 септември на текущата година министърът на образованието и науката изплаща остатъка от средствата за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност след приемане и одобряване на отчетите по чл. 4.

Чл. 7. За извършените промени по чл. 5 и 6 на средства за присъщата научна или художественотворческа дейност за всяко държавно висше училище съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година министърът на образованието и науката уведомява министъра на финансите.

Раздел III.

Условия и ред за изразходване от държавното висше училище на средствата, предоставени целево от държавния бюджет за присъщата научна или художественотворческа дейност

Чл. 8. Средствата по чл. 1, ал. 1 се предоставят от държавното висше училище на конкурсен принцип за:

1. проекти за научни изследвания или художественотворческа дейност в областите на науката или изкуството, в които държавното висше училище подготвя студенти и докторанти;
2. проекти за подготовка за участие в международни научни програми;
3. допълнителна финансова подкрепа към текущи научни проекти или проекти за художественотворческа дейност, финансирани от национални или международни научни организации;
4. проекти за частично финансиране на научни или творчески форуми;
5. проекти за провеждане на културни мероприятия - концерти, изложби, постановки и други прояви, свързани с художественотворческата дейност;
6. инфраструктурни проекти за провеждането на качествени и конкурентоспособни научни изследвания и художественотворческа дейност в държавните висши училища;

7. демонстрационни проекти;
8. подкрепа на специализирани публикации в реферирани издания и издания с импакт фактор;
9. издаване на научни трудове.

Чл. 9. (1) В изпълнение на чл. 8, т. 3 всяко държавно висше училище може да насочи средства в размер, не по-голям от 30 на сто от отпуснатите средства за присъщата научна или художественотворческа дейност, в постоянна партида "Текущо финансиране и подпомагане" за:

1. подкрепа на текущи международни програми;
2. международни програми и проекти, за които начисленият данък върху добавената стойност (ДДС) не се признава за разход;
3. заплащане на лицензи за софтуерни продукти по текущи научни проекти;
4. абонаменти за достъп до международни бази данни;
5. поддръжка на патенти и други права на интелектуална собственост по текущи или успешно завършили проекти;
6. изплащане на членски внос в международни научни и професионални организации по текущи или успешно завършили проекти;
7. изготвяне на стратегии и програми за развитие на научните изследвания и иновациите, за интернационализация на научноизследователския или художественотворческия капацитет;
8. наеми за експозиции в научни или художествени изложби по текущи или успешно завършили проекти;
9. извършване на дейности по трансфер на технологии и знания.

(2) Редът за натрупването, разходването и отчитането на средствата в партидата и максималният размер за всяка позиция по ал. 1 се приемат от академичния съвет на държавното висше училище заедно с решението за разкриването и.

Чл. 10. (1) Конкурсът за финансиране на проекти се открива със заповед на ректора на съответното държавно висше училище. Откриването на конкурса се обявява на интернет страницата на държавното висше училище и по друг подходящ начин.

(2) Организацията, провеждането и отчитането на конкурсите, включително окончателното класиране на проектите, се извършват от комисия в състав не по-малко от 5 членове, назначена от ректора по предложение на съвета на основното звено или филиала.

(3) Академичният съвет на всяко държавно висше училище осъществява контрол върху работата на комисията по ал. 2 и приема резултатите от конкурса за съответната година.

(4) Комисията осигурява пълен и равен достъп на членовете на академичния състав до материалите, свързани с работата и.

(5) Резултатите от проведените конкурси се обявяват на интернет страницата на държавното висше училище.

Чл. 11. (1) В конкурсите за финансиране на проекти за научна или художественотворческа дейност могат да участват преподаватели на основен трудов договор или на трудов договор за допълнителен труд във висшето училище по чл. 111 от Кодекса на труда, докторанти, студенти и колективи от държавното висше училище. Ръководител на научноизследователския или творческия колектив е преподавател от

висшето училище с доказана научна компетентност и опит, съответстващи на целите на проекта, който притежава образователната и научна степен "доктор" или заема академичната длъжност "доцент" или "професор".

(2) Ръководителят и членовете на научноизследователския или творческия колектив не могат да са членове на комисията по чл. 10, ал. 2.

(3) В научноизследователския или творческия колектив по ал. 1 може да се привличат преподаватели, изследователи и докторанти от други научни организации и университети.

Чл. 12. (1) Академичният съвет определя критериите за оценка и класиране на проектите по чл. 8.

(2) Определените или променените критерии по ал. 1 влизат в сила за съответната конкурсна процедура, ако са определени или променени не по-късно от датата на откриване на процедурата.

Чл. 13. (1) Държавните висши училища обявяват намерение за откриване на процедура за ежегоден конкурс не по-рано от 1 юли на предходната година.

(2) Срокът за представяне на проектите е до един месец от датата на обявяването на конкурса.

Чл. 14. Предложенията за финансиране на изследователските проекти трябва да съдържат:

1. наименование на проекта;
2. анотация;
3. срок на изпълнение на проекта;
4. описание на научните изследвания:
 - а) анализ на състоянието на изследванията по проблема;
 - б) изследователски цели и задачи;
 - в) очаквани резултати и научни приноси;
 - г) приложимост на резултатите (научни постижения, разпространение на резултатите, научен обмен, професионално развитие на кадрите, социални ефекти и др.);
5. срок на изпълнение на проекта;
6. работна програма по години;
7. обосновано финансово разпределение по години;
8. списък на научния колектив, придружен от автобиографии на членовете му.

Чл. 15. (1) Всеки проект се рецензира от двама рецензенти, от които поне един не работи по договор със съответното държавно висше училище. Рецензентите депозират рецензиите в срок до 10 дни от получаването на материалите за рецензиране.

(2) Хонорарът за отделната рецензия се определя от комисията по чл. 10, ал. 2. Средствата за заплащане на рецензентите се изплащат от общо предоставената сума за тази дейност за сметка на отделени средства при обявяване на конкурса.

Чл. 16. Договорите с ръководителите на проектите, спечелили конкурса, се сключват в 10-дневен срок след решението на комисията по чл. 10, ал. 2 за окончателното класиране.

Чл. 17. (1) Договорите са със срок на изпълнение от една до три години.

(2) Договорът съдържа наименованието, предмета и целите на проекта, резултатите, които трябва да се постигнат, показателите за наблюдение и оценка на изпълнението, предпоставките за постигане на заложените резултати, междинните и крайните срокове на изпълнение, вида и обема на дейностите, размера на отпуснатите средства и начина на отчитане и приемане на резултатите.

(3) Договорът се придружава от работна програма по години, предварително финансово разпределение по години и списък на участниците в проекта.

(4) За договори със срок на изпълнение над една година при положително становище на съвета на звеното или на филиала се сключва допълнително споразумение за следващата година, включващо актуализирана план-сметка за разпределение на средствата.

(5) Средствата за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност се предоставят от висшето училище на изпълнителите на договорите в съотношение: до 50 на сто в 7-дневен срок от подписването на договора или допълнителното споразумение, до 40 на сто - след междинно отчитане на хода на работата по договора, и останалите 10 на сто - след приемане на окончателен отчет по договора.

Чл. 18. Колективите са длъжни да публикуват резултатите от изследванията.

Чл. 19. (1) Със средствата по договорите за финансиране на проекти за научна или художественотворческа дейност не се финансират разходи за:

1. дейности, които не са свързани с проекта:

а) закупуване на обзавеждане, битови уреди, телефонни апарати и други подобни;

б) закупуване на работно облекло и обувки;

в) абонамент на вестници и неспециализирани списания;

г) заплащане на такси за участие в курсове за квалификация, компютърна грамотност, езикова подготовка и др.;

д) допълнително заплащане на телефони и ремонт на помещения (с изключение на инфраструктурните проекти);

2. отчисления към държавното висше училище за режийни разходи в размер над 10 на сто от общата стойност на проекта.

(2) На участниците в изпълнението на финансирания проект може да се изплащат възнаграждения в размер:

1. до 35 на сто от годишната цена на договора, когато в състава на научноизследователския или творческия колектив има включени докторанти и/или млади учени;

2. до 10 на сто от годишната цена на договора, когато в състава на научноизследователския или творческия колектив не са включени докторанти и/или млади учени.

(3) Не по-малко от 30 на сто от сумата по ал. 2, т. 1 се предоставя за възнаграждение на докторантите и/или младите учени, участници в изпълнението на проекта, а останалите средства се разпределят между другите участници.

(4) Комисията по чл. 10, ал. 2 извършва оценка за допустимост на направените разходи по изпълнение на проектите при спазване на ограниченията по ал. 1.

Чл. 20. (1) Ръководителите на проекти по сключените договори представят годишен научен и финансов отчет не по-късно от 10 декември на текущата година.

(2) Отчетите по договорите се приемат от комисията по чл. 10, ал. 2. Отчетът се рецензира от хабилитирано лице извън състава на звеното. Рецензията се заплаща в рамките на предоставените средства за изпълнение на договора.

Чл. 21. Академичният съвет на всяко държавно висше училище преразпределя средствата при неизпълнение на ангажиментите по сключените договори между останалите научноизследователски или творчески колективи, изпълняващи задълженията по договорите.

Чл. 22. (1) Държавните висши училища разработват система от показатели за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите.

(2) Системата от показатели по ал. 1 отчита количествените и качествените аспекти на присъщата научна или художественотворческа дейност в съответствие със спецификата на държавното висше училище.

(3) Показателите за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите следва да отговарят на следните условия:

1. съответствие с регионалните, националните и европейските приоритети в областта на научните изследвания;
2. измеримост;
3. ясна формулировка;
4. рационалност на измерването.

(4) Системата от показатели за оценка, наблюдение и отчитане на резултатите се утвърждава от ректора на държавното висше училище.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Извършените до влизането в сила на наредбата плащания на държавните висши училища за 2016 г. въз основа на представените отчети по чл. 19 и 20 от Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за планиране, разпределение и разходване на средствата, отпускани целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност (ДВ, бр. 94 от 2015 г.) са в размер до 100 на сто от утвърдените средства за присъщата им научна или художественотворческа дейност съгласно приложение № 4 към чл. 8 от Постановление № 380 на Министерския съвет от 2015 г. за изпълнение на държавния бюджет на Република България (обн., ДВ, бр. 3 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 34 от 2016 г.). За извършените плащания министърът на образованието и науката уведомява министъра на финансите.

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 91а, ал. 2 от Закона за висшето образование.

§ 3. Наредбата влиза в сила от 1 януари 2017 г.

Приложение № 1 към чл. 2, ал. 2

I. Раздел "Наукометрични показатели за оценка на присъщата на държавните висши училища научна дейност"

Показател	Коефициент за тежест (a)	Формула	Крайна оценка
1. Брой научни публикации в научни списания, представени в световни вторични литературни източници (Na)	a	$A=a*Na/N$	U=A+B+C+D+E+F
2. Брой научни публикации, публикувани в издания с импакт фактор (Web of Science) и/или импакт ранг (Scopus) (Nb)	2a	$B=2a*Nb/N$	
3. Брой монографии (Nc)	4a	$C=4a*Nc/N$	
4. Брой цитати на научни публикации от предходните три години по данни от Web of Science и/или Scopus (Nd)	a	$D=a*Nd/N$	
5. Брой статии в сборници от научни конференции, публикувани в Conference Proceedings в Thomson Reuters и/или SCOPUS (Ne)	2a	$E=2a*Ne/N$	
6. Брой български и международни патенти (регистрирани патентни заявки, патенти, патенти, резултат от сключени договори с фирми) (Nf)	4a	$F=4a*Nf/N$	

$a = 1$

N - брой на изследователския състав на държавното висше училище на основен трудов договор

1. Съгласно получената средна оценка на резултатите от научната дейност за предходните три години държавните висши училища получават процент от средствата за присъщата им научна или художественотворческа дейност, определени със Закона за държавния бюджет за всяка година, както следва:

- а) при крайна оценка над 2,00 - 100 на сто;
- б) при крайна оценка от 1,00 до 2,00 - 90 на сто;
- в) при крайна оценка от 0,01 до 0,99 - 80 на сто.

2. Остатъкът от средства от държавния бюджет за научна или художественотворческа дейност, освободени в резултат на извършената оценка, се разпределя пропорционално между държавните висши училища с крайна оценка над 2,00.

II. Раздел "Показатели за оценка на художественотворческите постижения на държавните висши училища с присъща художественотворческа дейност"

Показател	Коефициент за тежест (a)	Формула	Формула за крайна оценка
1. Брой спектакли (Na)	a	$A=a*Na/N$	U=A+B+C+D+N+F+P+M
2. Брой концерти (Nb)	a	$B=a*Nb/N$	
3. Брой изложби (Nc)	a	$C=a*Nc/N$	
4. Брой филми (Nd)	a	$D=a*Nd/N$	
5. Брой други художественотворчески прояви (Ne)	a	$N=a*Ne/N$	
6. Брой художественотворчески прояви с международно признание (Nf)	4a	$F=4a*Nf/N$	
7. Брой статии в сборници от научни конференции, представени в Conference Proceedings в Thomson Reuters и/или SCOPUS (Np)	2a	$P=2a*Np/N$	
8. Брой монографии (Nm)	4a	$M=4a*Nm/N$	

$a = 1$

N - брой на изследователския състав на държавното висше училище на основен трудов договор

1. Съгласно получената средна оценка на резултатите от художественотворческата и научната дейност за предходните три години държавните висши училища получават процент от средствата за присъщата им научна или художественотворческа дейност, определени със Закона за държавния бюджет за всяка година, както следва:

- а) при крайна оценка над 1,50 - 100 на сто;
- б) при крайна оценка от 0,40 до 1,5 - 90 на сто;
- в) при крайна оценка от 0,01 до 0,39 - 80 на сто.

2. Остатъкът от средства от държавния бюджет за научна или художественотворческа дейност, освободени в резултат на извършената оценка, се разпределя пропорционално между държавните висши училища с крайна оценка над 1,50.

Приложение № 2 към чл. 3

Критерии за наблюдение и отчитане на постигнатите резултати от присъщата на държавните висши училища научна и художественотворческа дейност

1. Утвърдени вътрешноинституционални приоритети за научна дейност:

1.1. брой финансирани проекти по съответните приоритети на обща стойност.

2. Научни резултати:

2.1. списък на научните публикации, които са реферирани и индексирани в световни вторични литературни източници;

2.2. брой научни публикации, публикувани в издания с импакт фактор (Web of Science) и импакт ранг (Scopus);

2.3. брой цитати през отчетния период на изследователския състав на държавните висши училища по данни от Web of Science и Scopus на научни публикации от предходните две години;

2.4. списък на регистрирани патентни заявки, патенти и патенти, резултат от сключени договори с фирми;

2.5. брой статии в сборници от научни конференции, представени в Conference Proceedings в Thomson Reuters и/или SCOPUS;

2.6. списък на издадените монографии;

2.7. списък на изнесените спектакли;

2.8. списък на изнесените концерти;

2.9. списък на организираните изложби;

2.10. списък на заснетите филми;

2.11. списък на други художественотворчески прояви (например излъчени радио- и/или телевизионни предавания, написани партитури и т.н.);

2.12. списък на художественотворческите прояви с международно признание, доказани със съответен документ (грамота, сертификат и др.).

3. Брой на изследователския състав на основен трудов договор в държавното висше училище (по смисъла на § 1, т. 2 от Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд "Научни изследвания" (ДВ, бр. 72 от 2015 г.):

3.1. брой придобили образователна и научна степен "доктор" през съответната година;

3.2. брой привлечени изследователи извън структурата на държавното висше училище (от български и чуждестранни висши училища и научни институции).

4. Констатирани проблеми при изпълнението на финансираните проекти и мерки за тяхното преодоляване.

5. Мерки за осигуряване на публичност на резултатите.

6. Годишен финансов отчет за получените и изразходваните средства, отпуснати целево от държавния бюджет за присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност.

Забележка. Информацията от т. 2.7 до т. 2.12 се отнася само за държавните висши училища с присъща художественотворческа дейност.